

07 Απριλίου 2019, Λευκωσία

**ΘΕΜΑ: ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ Ή
ΜΗ ΤΟΥ Ν. 168(I)/2012 ΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ Ν.
31(I)/2013**

Κατά της συνταγματικότητας του Νόμου 168(I)/2012 όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 31(I)/2013, περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2013 (Ν. 31(I)/2013), καταχωρήθηκαν σειρά προσφυγών στις οποίες το Διοικητικό Δικαστήριο εξέδωσε την απόφαση Νικολαΐδης κ.α ν Υπουργού Οικονομικών κ.α, ημερομηνίας 29/03/19¹.

Τα ερωτήματα που τίθενται με την Απόφαση των τριών μελών του Διοικητικού Δικαστηρίου στις προσφυγές κατά των αποκοπών μισθών που λήφθηκε στις πιο πάνω προσφυγές είναι τρία:

1. Κατά πόσο ορθά ακολουθήθηκε η όντως νομικά δεσμευτική νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε προηγούμενες Υποθέσεις, ότι ο μισθός αποτελεί περιουσιακό Δικαίωμα προστατευόμενο από το Άρθρο 23 του Συντάγματος κατά παράβλεψη της εννοιολογικής και νομικής διαφοροποίησης του από τις συντάξεις, αφού κατά την ώρα της θέσπισης του Νόμου ο μισθός σε αντίθεση με τις συντάξεις δεν ήταν υπαρκτός, αλλά προσδοκώμενος.
2. Κατά πόσο ορθά κρίθηκε ότι το Κυπριακό Σύνταγμα υπερτερεί των προνοιών της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ατομικών Δικαιωμάτων, συμπεράσμα το οποίο και πάλι περιέχεται σε προηγούμενες Αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου το οποίο είναι ορθό αν όντως η Σύμβαση αυτή και οι Νομικές Αρχές που θέτει, δεν αποτελούν, ως η άποψη μου, τμήμα του Ευρωπαϊκού κεκτημένου.
3. Σε περίπτωση επικύρωσης της Απόφασης αυτής από το Εφετείο, ποιες οι επιπτώσεις της επί των δικαιωμάτων προσώπων τα οποία παρόλο που υπέστησαν τις αποκοπές, δεν προσέφυγαν στο Δικαστήριο.

¹Απόφαση **Νικολαΐδης ν Υπουργού Οικονομικών κ.α**, 29/03/19 < <http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=administrative/2019/201903-98-13etc.html&qstring=%E1%F0%EF%EA%EF%F0%2A%20and%20%EC%E9%F3%E8%2A> >

RIKKOS MAPPOURIDES
& ASSOCIATES L.L.C.

info@mappourides.com
Tel 22 024777 | Fax 22 029358
www.mappourides.com

Ηλιοπλόεως 7, Γρ. 101,
1101 Λευκωσία

Ηλιοπλόεως 7, Off. 101,
1101 Nicosia

ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ

Εξ αρχής η Νομική Υπηρεσία, κακώς κατά τη γνώμη μου, δεν αντέκρουσε τη θέση ότι ο μισθός συνιστά περιουσιακό στοιχείο προστατευόμενο από το άρθρο 23 του Συντάγματος, αλλά απλώς έθεσε την επιφύλαξη ότι η προστασία δεν επεκτείνεται σε συγκεκριμένο ύψος του μισθού. Από τη στιγμή που η Νομική Υπηρεσία δεν εξήγησε τη νομολογημένη από το Συμβούλιο Επικρατείας της Ελλάδας (ΣΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) διαφοροποίηση ανάμεσα στο μισθό, από τη λήψη του οποίου ο Υπάλληλος έχει απλή προσδοκία και της σύνταξης η οποία συνιστά αποτέλεσμα δεδουλευμένης εργασίας για τη λήψη της οποίας έχει δικαίωμα τόσο ο συνταξιούχος, όσο και οι εξαρτώμενοι του μετά το θάνατο του, το Δικαστήριο δεν είχε άλλη επιλογή παρά να το θεωρήσει ως περιουσιακό δικαίωμα προστατευόμενο ως τέτοιο. Το θέμα τέθηκε αρχικά ως δικαιολογημένος προβληματισμός στην απόφαση μειοψηφίας του νυν Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Υπόθεση Χαραλάμπους ν. Δημοκρατίας, προσφυγή αρ. 1480/2011 ημερομηνίας 11/6/2014 στην οποία σημείωσε ότι: «Δεν έχω εντοπίσει Απόφαση ότι οι τρέχοντες ή μελλοντικοί μισθοί κρίθηκαν ως περιουσιακό ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα...».

Στη Χαραλάμπους ανωτέρω, πράγματι γίνεται παραπομπή σε Απόφαση του ΣΤΕ σε Αίτηση του Δικηγορικού συλλόγου Καλαμάτας κατά του Υπουργού Οικονομικών, Αίτηση 1283/2012 ημερομηνίας 2/2/2012 σκέψη 30, στην οποία αναφέρεται ότι: «Το δικαίωμα στη συνήθη του μορφή αφορά σε υπάρχουσα ιδιοκτησία και δεν εκτείνεται στο μέλλον, εκτός αν ως χρηματικής φύσεως δικαίωμα, είναι δια Νόμου κατοχυρωμένο για πληρωμή στο μέλλον». Το εισόδημα/μισθός Δημοσίου Υπαλλήλου ως νομίμως κτηθέν αγαθό ή περιουσία, συνιστά δικαίωμα όταν έχει κερδηθεί και ο δικαιούχος αποκτά δικαίωμα για ανάκτηση του.

Η μισθοδοσία των Δημοσίων Υπαλλήλων ρυθμίζεται από Νόμο, ο οποίος όμως δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε και να προβλέψει είτε αύξηση της μισθοδοσίας, όπως γίνεται πάντα, είτε μείωση της με αποκοπές, όπως συνέβη στην υπό κρίση περίπτωση. Δεν υπάρχει επομένως, στο Δημόσιο Υπάλληλο η βεβαιότητα ότι θα λαμβάνει άνευ άλλου τινός το μισθό που του καταβάλλεται σήμερα, αλλά μόνο ότι διατηρεί τη μονιμότητα στην παρούσα τουλάχιστον θέση που κατέχει, μέχρι την αφυπηρέτηση.

Όπως επίσης τονίσθηκε σε απόφαση του ΕΔΑΔ στην υπόθεση Koufakis v. Greece, σκέψη 12, το δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν κατοχυρώνει δικαίωμα ορισμένου ύψους αποδοχών, εκτός αν συντρέχει περίπτωση διακινδύνευσης της αξιοπρεπούς διαβίωσης, η οποία επίσης προστατεύεται ως Δικαίωμα από το Άρθρο 9 του Συντάγματος.

Η εννοιολογική διαφορά του μισθού από τη σύνταξη, διευκρινίζεται στην Απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Φιλίππου v. Δημοκρατίας, 2009 3ΑΑΔ σελ. 2411. Κατ' αρχής, σε σύγκριση προς τα όσα λέχθηκαν στη συνέχεια από το Δικαστήριο στη Χαραλάμπους και ιδιαίτερα, στην Κουτσελίνης v. Δημοκρατίας, Προσφυγή 1480/2011, Απόφαση ημερομηνίας 7/10/2014. Με την Φιλίππου, το Ανώτατο Δικαστήριο αναγνώρισε ρητά ότι: «Η σύνταξη αποτελεί περιουσιακό δικαίωμα που χρήζει προστασίας με βάση το 1ο Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ». Στη συνέχεια, στην Απόφαση Φιλίππου εξηγείται ότι: «Το δικαίωμα συνταξιοδότησης και οι όροι του, αποτελούν ιδιοκτησία των Δημοσίων Υπαλλήλων αφού το δικαίωμα σε συνταξιοδότηση δημιουργείται από το διορισμό του Υπαλλήλου και τη συμπλήρωση των απαιτούμενων ετών υπηρεσίας σε συντάξιμη θέση. Το γεγονός ότι παραχωρείται σύνταξη στη σύζυγο και τους εξαρτώμενους του υπαλλήλου, συνηγορεί υπέρ της άποψης ότι τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θεωρούνται περιουσία η οποία μπορεί να μεταβιβασθεί».

Σε αντίθεση προς τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα, ο μισθός δεν είναι δεδομένος, αλλά προσδοκώμενος αφού η καταβολή του εξαρτάται από τη συνέχιση της απασχόλησης υπό τους ίδιους όρους. Η μονιμότητα επιτρέπει εύλογη προσδοκία διατήρησης της θέσης, αλλά όχι υπό τους ίδιους όρους και μισθοδοσία. Παράγοντες όπως το ωράριο, τα καθήκοντα, ο μισθός, η ιεραρχία και άλλα, είναι δυνατό να αναθεωρηθούν από την εκτελεστική εξουσία ανάλογα με τις ανάγκες της Υπηρεσίας.

ΥΠΕΡΤΕΡΕΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΕΣΔΑ:

Η νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου από το 2014 όπως υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο στην παρούσα Υπόθεση, είναι ότι δεν τίθεται θέμα στάθμισης του γενικού συμφέροντος της κοινωνίας αφ' ενός και του ατομικού δικαιώματος στην ιδιοκτησία αφ' ετέρου, επειδή το Σύνταγμα δεν περιλαμβάνει το γενικό συμφέρον της κοινωνίας ή το δημόσιο συμφέρον ή τη δημόσια ωφέλεια γενικά, ως λόγο για τον οποίο ο νομοθέτης μπορεί να στερήσει ή να περιορίσει το δικαίωμα ιδιοκτησίας.

Όπως γίνεται κατανοητό, αν η προσέγγιση του Δικαστηρίου είναι ορθή, τότε το Σύνταγμα υπερτερεί της ΕΣΔΑ και ο Νόμος είναι όντως αντισυνταγματικός. Είναι η θέση μου ότι η προσέγγιση αυτή θα ήταν ορθή μόνο μέχρι τη θέσπιση του Άρθρου 1Α του Συντάγματος. Το άρθρο 52(3) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, ο οποίος υπερτερεί του Συντάγματος, ορίζει ότι: «Στο βαθμό που ο παρών Χάρτης περιλαμβάνει δικαιώματα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα τα οποία διασφαλίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η έννοια και η εμβέλειά τους είναι ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει η εν λόγω Σύμβαση. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει το δίκαιο της Ένωσης να παρέχει ευρύτερη προστασία».

Η παράγραφος 3 του άρθρου 52, έτυχε ερμηνείας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προδικαστικό ερώτημα που τέθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας, με απόφαση ημερομηνίας 05/10/2010, Case C-400/10 PPU, σκέψη 53 στην οποία αναφέρεται ότι “Moreover, it follows from Article 52(3) of the Charter that, in so far as the Charter contains rights which correspond to rights guaranteed by the ECHR, their meaning and scope are to be the same as those laid down by the ECHR. However, that provision does not preclude the grant of wider protection by European Union law.”²

Η προστασία των περιουσιακών και λοιπών δικαιωμάτων των πολιτών παρέχεται στην Κύπρο με τρεις τρόπους:

1. Τις πρόνοιες του Συντάγματος και εν προκειμένω του Άρθρου 23 το οποίο υιοθέτησε και επέκτεινε κατά πρωτοποριακό τρόπο τα δικαιώματα των πολιτών
2. Το Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ που κυρώθηκε στις 7/12/2000 και στις 12/12/2007 στην έκταση που προβλέπεται στο Άρθρο 6(1) της Συνθήκης της Λισαβόνας.³
3. Τη Σύμβαση για την προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και θεμελιωδών Ελευθεριών που κυρώθηκε με το Ν. 39/1962 στην έκταση και με τον τρόπο που προβλέπεται

² Case C-400/10 PPU -05/10/2010

<<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=81398&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=511665>>

³ Συνθήκης της Λισαβόνας <http://publications.europa.eu/resource/cellar/688a7a98-3110-4ffe-a6b3-8972d8445325.0006.01/DOC_19>

στο Άρθρο 6(2) και (3) της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Το 6(2) προνοεί ότι: «Η ΕΕ προσχωρεί στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών». Πιο ευκρινές, αναφορικά με τις Ευρωπαϊκές Αρχές, είναι το (3) του ίδιου Άρθρου το οποίο προβλέπει ότι: «Τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται από την ΕΣΔΑ και όπως απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της ΕΕ». Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε απόφαση του που εκδόθηκε μετά από αίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μετά από αίτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την Οδηγία 2003/86, αναφέρει στις σκέψεις 35,36,38 της case C-540/03 τα ακόλουθα “Fundamental rights form an integral part of the general principles of law the observance of which the Court ensures. For that purpose, the Court draws inspiration from the constitutional traditions common to the Member States and from the guidelines supplied by international instruments for the protection of human rights on which the Member States have collaborated or to which they are.”, “In addition, Article 6(2) EU states that ‘the Union shall respect fundamental rights, as guaranteed by the [ECHR] and as they result from the constitutional traditions common to the Member States, as general principles of Community law’.”, “The Charter was solemnly proclaimed by the Parliament, the Council and the Commission in Nice on 7 December 2000. While the Charter is not a legally binding instrument, the Community legislature did, however, acknowledge its importance by stating, in the second recital in the preamble to the Directive, that the Directive observes the principles recognised not only by Article 8 of the ECHR but also in the Charter. Furthermore, the principal aim of the Charter, as is apparent from its preamble, is to reaffirm ‘rights as they result, in particular, from the constitutional traditions and international obligations common to the Member States, the Treaty on European Union, the Community Treaties, the [ECHR], the Social Charters adopted by the Community and by the Council of Europe and the case-law of the Court ... and of the European Court of Human Rights’.”⁴

Δεδομένου ότι οι συνταγματικές παραδόσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν δύνανται να υπερτερούν ή να προσκρούουν προς το κοινοτικό κεκτημένο, η διαφοροποίηση του λεκτικού του Συντάγματος από αυτό του 1ου Πρωτοκόλλου δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ως διαφοροποίηση της συνταγματικής μας παράδοσης ως υπερτερούσας του κεκτημένου, νομικής αρχής.

Περαιτέρω, το Άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης, προνοεί ότι δυνατότητα περιορισμού των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας χάριν του γενικού συμφέροντος, ως η παρούσα περίπτωση, υπάρχει υπό την προϋπόθεση όμως ότι καταβάλλεται δίκαιη και έγκαιρη αποζημίωση για την απώλεια.

⁴ Case - C-540/03 <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:62003CJ0540&from=EN>>

Ο Χάρτης, δεν θέτει ως προϋπόθεση την ύπαρξη πρόνοιας για άμεση καταβολή αποζημίωσης, ο χρόνος και η έκταση καταβολής της οποίας θα προβλέπεται στο Νόμο με τον οποίο το περιουσιακό αυτό δικαίωμα περιορίζεται. Επομένως, ακόμα και αν η θέση μου ότι το 1ο Πρωτόκολλο υπερισχύει του Συντάγματος ως μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου είναι εσφαλμένη, και πάλι η κήρυξη του Νόμου ως αντισυνταγματικού θα ήταν εσφαλμένη αφού με βάση το Άρθρο 17 του Χάρτη, σε έγκαιρο χρόνο μπορεί να προταθεί για τον επιβληθέντα περιορισμό, αποζημίωση.

Τα περιουσιακά δικαιώματα δύνανται να περιορισθούν για σκοπούς δημοσίας ωφελείας ή δημοσίου συμφέροντος. Στο Άρθρο 23 του Συντάγματος δεν υπάρχει ανάλογη πρόνοια. Γι' αυτό η προστασία που παρέχεται από το Άρθρο 23 στον πολίτη, είναι ψηλότερη από αυτή που παρέχεται από το Πρωτόκολλο. Το επιχείρημα επί του οποίου εξέδωσε θετική Απόφαση το Διοικητικό Δικαστήριο, είναι ότι το Σύνταγμα υπερέχει σε ισχύ των Διεθνών Συμβάσεων, ως η ΕΣΔΑ, αφού είναι μόνο διακρατική Σύμβαση και δεν είναι μέρος του Ευρωπαϊκού κεκτημένου.

Η νομική θέση της ΕΣΔΑ καθορίζεται από το Άρθρο 6 της Συνθήκης της Λισαβόνας. Εν όψει των όσων τέθηκαν, είναι η άποψη μου πως η ΕΣΔΑ ως εκ των προνοιών του Άρθρου αυτού, υπερισχύει του Συντάγματος.

RIKKOS MAPPOURIDES
& ASSOCIATES L.L.C.

ΠΟΙΟΙ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

Η ισχύς των Διεθνών συνθηκών δεν επηρεάζει τη δικαιοδοσία των τοπικών Δικαστηρίων να επιδικάζουν αποζημιώσεις και να προσδιορίζουν τις αρχές με βάσει τις οποίες οι αποζημιώσεις αυτές επιδικάζονται. Σε απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ αναφορικά με το κατά πόσο η επιβολή διοικητικού προστίμου μπορεί να εμποδίσει τα τοπικά Δικαστήρια στην επιβολή ποινής, λέχθηκαν τα ακόλουθα στη σκέψη 50.2 της Case C-617/10, "European Union law precludes a judicial practice which makes the obligation for a national court to disapply any provision contrary to a fundamental right guaranteed by the Charter of Fundamental Rights of the European Union conditional upon that infringement being clear from the text of the Charter or the case-law relating to it, since it withholds from the national court the power to assess fully, with, as the case may be, the cooperation of the Court of Justice of the European Union, whether that provision is compatible with the Charter."⁵

⁵Case C-617/10 , 26/02/2013

<<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=3D0ABD43176D1816C12C6AE5CF5>

Για να προσδιορίσουμε τα πρόσωπα τα οποία δικαιούνται σε αποζημίωση, θα πρέπει να γνωρίζουμε το λόγο της τυχόν ακύρωσης των Αποφάσεων της Διοίκησης με βάση το Νόμο που θα κριθεί ως αντισυνταγματικός. Αν ο Νόμος θεωρηθεί ότι προσκρούει στο Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ ή στον Χάρτη των Δικαιωμάτων της ΕΕ, τότε κάθε πρόσωπο δικαιούται σε αποζημίωση σε έγκαιρο χρόνο, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 17 του Χάρτη, αφού το 1ο Πρωτόκολλο δεν αναφέρεται σε δικαίωμα προς αποζημίωση.

Αν όμως το Ανώτατο Δικαστήριο επικυρώσει την Πρωτόδικη Απόφαση και κρίνει ότι ο Νόμος προσκρούει στο Άρθρο 23 του Συντάγματος, τότε εφαρμόζονται συνδυαστικά οι διατάξεις του Άρθρου 146(6) του Συντάγματος ως προς τον αριθμό των δικαιούχων, με το Άρθρο 23(3) του Συντάγματος ως προς την έκταση της καταβλητέας αποζημίωσης.

Η καταβλητέα αποζημίωση με βάση το 23(3) του Συντάγματος είναι για «ουσιώδη μείωση» της αξίας της ιδιοκτησίας. Στη βάση τούτου, το Ανώτατο Δικαστήριο στην Χαραλάμπους, απέρριψε τις Προσφυγές επειδή: «Η σχετικά μικρή μείωση του μισθού, δεν επηρέασε τον πυρήνα του δικαιώματος σε μισθό και δεν συνιστούσε στέρηση, κινείτο εντός των επιτρεπτών πλαισίων του 23 του Συντάγματος, αφού η επιφύλαξη του 23(3) προβλέπει ότι οποιοσδήποτε περιορισμός για να είναι αποζημιωτέος θα πρέπει να μειώνει ουσιωδώς την οικονομική αξία της ιδιοκτησίας».

RIKKOS MAPPOURIDES
& ASSOCIATES L.L.C.

Οι αποζημιώσεις που επιβλήθηκαν το 2011 και αποτέλεσαν το αντικείμενο των προσφυγών στην Υπόθεση Χαραλάμπους, κυμαίνονταν από 1,5% μέχρι 3,5%. Στην υπό κρίση Υπόθεση οι μειώσεις με το Νόμο του 2012 κυμαίνονταν από 6,5% για μισθούς μέχρι €1.500 και 12,5% για μισθούς από €4.000. Με τον τροποποιητικό Νόμο του 2014 έγιναν περαιτέρω μειώσεις.

Στην Απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου δεν γίνεται σχολιασμός του κατά πόσο οι νέες αυτές μειώσεις υπερβαίνουν το όριο για το οποίο η Απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Υπόθεση Χαραλάμπους έκρινε ότι δεν παρεμβαίνουν στον πυρήνα του δικαιώματος. Για να καταλήξουν σε συμπέρασμα ότι οι υπό κρίση μειώσεις παρεμβαίνουν στον πυρήνα του Δικαιώματος ιδιοκτησίας, θα έπρεπε να θέσουν σκεπτικό γιατί θεωρούν ότι η επέμβαση αυτή συνιστά ουσιώδη μείωση της αξίας της ιδιοκτησίας, εν προκειμένω του μισθού, παρόντος ή προσδοκώμενου. Παρόλο που στην Απόφαση μειοψηφίας της κας.

Μιχαήλ γίνεται αναφορά στο ύψος των μειώσεων, η αναφορά αυτή παραμένει μόνο ως ιστορική αναφορά, χωρίς προέκταση στο σκεπτικό της Απόφασης. Τούτο όμως θα κριθεί κατά την Έφεση.

Για τους σκοπούς της άσκησης καθορισμού των αποζημιώσεων, αρκεί να αναφέρουμε ότι αυτές δεν απαιτείται να είναι πλήρεις, αλλά «εύλογες». Τούτο σημαίνει ότι κατά την επιστροφή στους δικαιούχους των ποσών που αντιστοιχούν προς τις αποκοπές, θα πρέπει να αφαιρεθούν τα ποσά που κατά τη νομολογία που δημιουργήσε η Χαραλάμπους, δεν εμπίπτουν στον πυρήνα του δικαιώματος και πρέπει να θεωρηθούν επομένως, ως εύλογες αποκοπές.

Τέλος, παραμένει προς απάντηση το ερώτημα: Ποιοι θα είναι δικαιούχοι λήψης αποζημίωσης σε περίπτωση που το Ανώτατο Δικαστήριο επικυρώσει την Πρωτόδικη Απόφαση; Για τον προσδιορισμό τους ανατρέχουμε στην παράγραφο 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος στην οποία προβλέπεται ότι κάθε πρόσωπο που ζημιώθηκε από Απόφαση ή Πράξη ή Παράλειψη που κηρύχθηκε άκυρη δικαιούται να επιδιώξει δικαστικώς αποζημίωση με σκοπό να του επιδικασθεί δίκαιη και εύλογη αποζημίωση.

RIKKOS MAPPOURIDES
& ASSOCIATES L.L.C.

Είναι η άποψη μου ότι τέτοιο δικαίωμα έχουν όλοι όσοι πέτυχαν στην έκδοση ακυρωτικής Απόφασης η οποία οδήγησε στην ακύρωση της πράξης ή παράλειψης. Αν η προσέγγιση ήταν διαφορετική, τότε θα αρκούσε να προσφεύγει ένας και το αποτέλεσμα να δεσμεύει ολόκληρη την κοινωνία. Δεν έχω εντοπίσει απόφαση Δικαστηρίου με την οποία να επιδικασθούν αποζημιώσεις ως αποτέλεσμα ακυρωτικής Απόφασης του Ανωτάτου ή του Διοικητικού Δικαστηρίου σε πρόσωπα που δεν είχαν με οποιοδήποτε τρόπο εμπλακεί στη δικαστική διαδικασία. Άλλωστε, το ίδιο το Διοικητικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή με αριθμό 6279/13 ως εκπρόθεσμη, εκτός μόνο για τη μισθοδοσία του Σεπτεμβρίου του 2013. Αν οι αποζημιώσεις καταβάλλονταν σε όλους όσοι επηρεάστηκαν από τις αποκοπές, τότε θα καταλήγαμε στο παράλογο αποτέλεσμα ο επιτυχών στην Προσφυγή 6279/2013, να λάμβανε αποζημιώσεις μόνο για ένα μήνα ενώ οι λοιποί που δεν προσέφυγαν, να λάμβαναν αποζημιώσεις για όλη την περίοδο από 1/12/2012 μέχρι 1/6/2018 που τέθηκε σε ισχύ ο τροποποιητικός Νόμος Ν. 94(Ι)/2018. Είναι χαρακτηριστική η αναφορά του εκ των Δικηγόρων των Αιτητών κύριου Αλέκου Μαρκίδη που περιέχεται στην απόφαση Νικολαΐδης κ.α ν Υπουργού Οικονομικών κ.α., «ότι κάθε μισθοδοτική κατάσταση να επιφέρει τις δικές της δυσμενείς συνέπειες και ως τέτοια έχει τη δική της προθεσμία άσκησης προσφυγής η οποία (προσφυγή) δεν αναφέρεται σε προηγούμενες περιόδους».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει των πιο πάνω, έχω συνοπτικά την άποψη ότι η νομική φύση του μισθού διαφέρει ουσιωδώς από αυτή της σύνταξης. Επίπτωση της διαφοροποίησης είναι ότι ο μισθός που κερδήθηκε ή που επηρεάζεται από παράνομη νομοθετική ρύθμιση αποτελεί περιουσιακό δικαίωμα μόνο στο βαθμό που υπάρχει θεμελιωμένη βεβαιότητα της απόκτησης του.

Η ΕΣΔΑ ως μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου σε συνδυασμένη ερμηνεία με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη των Ατομικών Δικαιωμάτων, υπερέχουν του Συντάγματος και η μόνη περίπτωση η υπεροχή αυτή να αποκλειστεί, είναι αν με Νόμο το Κράτος Μέλος διευρύνει τα δικαιώματα υπέρ του πολίτη κατά αναντίλεκτο τρόπο

Τέλος, δικαίωμα αποζημίωσης έχουν οι επιτυχόντες, στο βαθμό που επηρεάζονται, αφού προηγουμένως διαπιστωθεί ποια είναι η επιτρεπόμενη επέμβαση στο πυρήνα του δικαιώματος τους, μόνο αναφορικά με τη περίοδο που ίσχυσαν οι Νόμοι τους οποίους το Δικαστήριο θα κηρύξει ως αντισυνταγματικούς.

RIKKOS MAPPOURIDES
& ASSOCIATES L.L.C.

Ρίκκος Μαππουρίδης
ΡΙΚΚΟΣ ΜΑΠΠΟΥΡΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Δ.Ε.Π.Ε.
Δικηγόροι – Νομικοί Σύμβουλοι